

ficium illud, si immune extislet ab onere Precum, Dispositio enim loquens de actu, intelligi debet de primo actu valido, adeoque per acceptationem invalidam dispositio, seu facultas acceptandi non tollitur. II. Quandō acceptans non possit consequi Beneficium illud, quod accep-tavit; ut si dispendiosae liti propterea implicaretur, non enim tantis sumptibus, & via litis alias à Ss. Canonibus aliena in Beneficij cujus-dam possessionem se quis protrudere tenetur. Secūs igitur esset, si filis esset frivola. 2ād si Precista item fatis prævidisset, & tamen acceptasset, deberet enim item tūm prosequi, & Sententia contrā se fortassis lata aliud vi Precum exspectare Beneficium. Ultimō pro Coronide præ-fensis Capitis digna videtur Quæstiō: An detur *Cumulatio Titularum Provisionis Ordinarii*, & Precum? Seu cum Nominato à Cæfare objiceretur: Beneficium non esse Precibus affectum: Au posthabitis Precibus Provisionem ab Ordinario recipere possit? quā in re facilis est Responso affirmativa, idque sive Beneficium vacans solum prætenderetur à Precibus immune, sive revera tale esset, electa enim via diffīli aut inutili, non tollitur facilior, aut utilior, & quemadmodū qui à Patrono præ-sentatus ad quoddam Beneficium, litigioso tamen Jure patronatus exi-stente, Jus, siquid habet ex Præsentatione, dimittere, & à Collatore idem Beneficium impetrare potest, ita hoc idem Precista hanc erit interdictum, licet enim hæc duæ gratiae Precum, & Collationis Ordinariæ sint diversæ, non tamen sunt sibi contrariae, ut potè ad eundem tenden-tes finem. *Hermes Cap. II. Qu. 62.*

CAPUT IV.

An Precibus Cæfareis & Canones, & S. Concilium Tridentinum, & Concordata Germania obstant?
ubi & de Executoribus Precum Cæsarearum.

§. I. **M**ulta hic usque verba facta sunt de antiqua, & approbata consuetudine; dubium hic incidere alicui posset: An ejusmodi Confuetudo fuerit valida? Ed quod I. Sacris Canonibus videatur adver-fari, quibus exspectatiæ ad Beneficia vacatura, & Provisiones de Præ-bendis viventium, per quas Votum captandæ mortis alienæ plenissimum tristissimi eventus inducitur. Leg. fin. Cod. de Pastis. præsertim in Ecclesia Christi damnentur, Cap. 2. & II. de Conc. Prebend., & Cip. 2. tit. eod. in 6. Quin & in Regula Cancell. 20. provisum, quod siquis supplicaverit, sibi de Beneficio quoconque tanquam per obitum vacante, qui adhuc vivit, provideri, si postea idipsum per obitum vacet, Provisio antē facta nul-lius

lius sit momenti non tantum prior, sed etiam si renovata fit. *Clockier ad d. Reg. Cancell.* His tamen non attentis valere Preces verius est, tum quia haec primariarum Precum concessio generalis est & incerta, ut recte advertit *Gail. Lib. 2, observ. 155, N. 7.* tum quia sicut omnis Confuetudo contra Legem tacito Legislatoris Consensu tandem dicitur approbata, sic & haec Confuetudo Precum, utut contra Canones introducta, tacito Legislatoris (Pontificis) consensu approbata recte dicitur. Nec II. obiit Concilium Trident. *Sess. 24. Cap. 19. de reform.* licet enim, praeditis Canonicis insistens, quacunque concessiones ad vacatura Beneficia tollat, easdemque nemini nec Collegiis, nec Universitatibus, nec Senatus, nec singularibus Personis, immo nec Romanæ Ecclesie Cardinalibus quovis colore amplius permittat. Nulla tamen ibi Precum Cœfarea- rum in Specie fit mentio. Præterea si dictum Concilium Preces Primarias voluisse sua Prohibitione contineri, debuisset etiam Personam Imperatoris, speciali utope Nota digni, exprimere, uti in verbis exprefrat Collegia, Universitates, Senatus, singulares Personas, Ecclesiæque Romane Cardinales. Declarat id ipsamet Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, quam declarationem hic adducit *Clockier pag. 2.* ubi: *& ultra rationes ponderatas à Congregatione, addit Sanctitas sua (Gregorius XIII.) quod meminit tempore Concilii (huic enim dictus Gregorius, postea Pontifex, finul interfuerat) quando formabatur dictum Cap. 19. aliquos voluisse addere Primarias Preces Imperatori concessas, sed communior Sententia Patrum fuit, quod tolleretur earum mentio, sive non comprehenduntur dicto Cap. 19.*

§. 2. Utrum III. Concordata Germaniae obstant Precibus Primariis, sunt qui negant, sunt qui affirmant. Sententiæ Negativæ, quam & amplector, fundamenta sunt sequentia, I. Quod Juris Primariarum Precum nulla omnino in Concordatis fiat mentio; ergo nec dici poterit Jus illud per Concordata sublatum. II. Tacita nānque derogatio hujus juris tam Antiqui præsumi non poterit, præsertim cum Imperatori Confuetudine legitime introducta Jus Precum irrevocabile erat quæsumum, quod invito auferri non poterat, vel maximè, quia Confuetudo ista erat multorum Sæculorum, & sic plusquam immemorialis, quæ Confuetudo non censetur sublata, nisi expressa mentio de ea in posterum non amplius valitura in posteriore Lege, aut Constitutione habeatur. III. Imperatores etiam itatiū a tempore Erectorum Concordatorum fundabant Jus suum Primariarum Precum adhuc in antiqua & approbata Confuetudine, quod utique facere non potuissent, si per Concordata Jus illud, consequenter & Confuetudo illa Antiqua fuisset sublata. IV. Si Juri Primariarum Precum, & Exspectativæ in illis contentæ per Concordata Germaniae Anno 1448. conclusa modò fuisset derogatum, tunc sane post finitum An-

no 1574. Sacrum Concilium Tridentin., & sic post sesqui ferd Sæculum frustra mota fuisset Quæstio : Au in hoc Concilio Preces Primariæ ob Exspectativam inibi contentam esler abrogatæ , pariterque omnino frustar declarasset S. Congregatio , & Ipsemet Summus Pontifex : quod , licet aliqui pro tempore celebrati Concilii dubitassent : an per abrogationem exspectatarum etiam Primariæ Preces deberent dici mortificatae , attamen contraria Sententia prævaluerit , nempè , exspectativas in Precibus Primariis contentas , inattentâ derogatione Exspectatarum in Tridentino factâ locum habere ; id quod profectò declarari non potuissest , si Preces ob Exspectativam inibi comprehensam modò per sesqui abante Sæculum in Concordatis sublate fuissent . Nec quidquam evincunt argumenta , que hic congerunt affirmatiæ Sententie Patroni , dum dicunt I. Pacto Concordatorum publico Sedi Apostolicæ reservata sunt Beneficia , quæcunque in Curia vacarent . Item Beneficia Cardinalium & Curialium Pontificiorum , quoçunque ea loco vacarent . Post libertatem Electionum Ecclesiæ Cathedralibus , & Abbatialibus restitutam reliquæ Dignitates , exceptis Primariis cuiuscunq; Ecclesiæ Cathedralis , & Collegiate . Item alia Beneficia omnia Pontificem inter & Ordinarios per menses alternos æquatis partibus pro collatione divisa fuere ; hæcque omnia facta Fridericu III. sciente , non contradicente , nec reservante , nec mentionem Juris sui ullam faciente... Verum lubenter permitto , quod Imperator Fridericus III. Author Concordatorum hæc omnia sciverit , non contradixerit , nihil sibi reservando , nullam Juris sui mentionem faciendo , sed quæro : cur Imperator : per hæc omnia Jus suum nihil omnino laedi edocitus , contradixisset ? cur Jus suum , quod non attingebatur , sibi reservasset ? Nam primò quoad Beneficia Sedi Apostolicæ reservata nihil omnino novi in Concordatis fuit statutum , sed tantum Extravagans ad Regimen repetita , ad quæ Beneficia nec ante Erectionem Concordatorum Consuetudo illa antiqua , & approbata Juris Primariorum Precum se se extendit , indeq; nulla Imperatoris Contradicitione opus . Nec secundò per hoc (quod omnia Beneficia ; exceptis Primariis cuiusque Ecclesiæ Cathedralis , & Collegiate Dignitatibus , inter Pontificem , & Ordinaries per menses alternos æquatis partibus pro collatione divisa fuerint) nec per hoc , inquam , paßlum fuit jus Cæsareum ; hæc enim Divisio non excludebat Preces Cæfareas , cum res ad Dividentes transfeat cum suo onere ; nulla ergo & hoc casu requirebatur Imperatoris contradictione , nulla juris sui mentio , aut reservatio . Nec II. movet illud Adversariorum de se fane speciosum Argumentum , dum dicunt : cur Ipsemet Fridericus III. apud Pontificem tunc temporis Nicolaum V. instare potuissest , ut per Indultum Concordatis derogaret ? cur denique omnes Pontifices postea Indulta concedentes tales Concordatorum derogationem inferuerunt ? Cur Friderici III. Successores id permiserunt ni-

hil omnium obmoventes tali derogatione opus hand esse? Nam ~~Ind~~ hic
 oppono rationem meae Sententiae decideendi tertiam jam ante allatae.
 Accedit 2d, suppositum esse illorum argumentum, dum dicunt: om-
 nes Pontifices post Nicolatum V. per sua Indulta Concordatis *derogasse*,
 omnes quoque Friderici III. Successores Imperatores id *admisserit*. Nam
 nec Indultum Innocentii VIII. Maximiliano I. *immediato* Friderici III. Suc-
 ceſſori Anno 1492. datum (dico notanter *immediato Successori*: & sic con-
 stat: Innocentium VIII. fuisse, qui primum post Nicolaum V., & Fride-
 ricum III. mortuos Indultum dederit) nec inquam hoc Indultum Inno-
 centii VIII., nec Indulta Clementis VII. Carolo V., & Ferdinando I. data
 continent Clauſulam Concordatorum *derogatoriam*, unde sequitur: quod hi
 tres Imperatores ab Anno 1492. usque ad annum 1564. (quo in Anno
 Maximilianus II. Ferdinandi I. Filius in Romanorum Regem est electus)
 consequenter per Annos 70. Concordatis Germaniae certò sat propinquos
 exercuerint Preces Primarias, absque quod Concordatis fuerit deroga-
 tum, proit patet ex Indultis apud *Oligenum à pag. 69. usque ad pag. 89.*
per extensum relatis. Et cur denique Fridericus III. clauſulam hanc dero-
 gatoriam non potuſſet expetere? Cur alii Imperatores ejusdem Fride-
 ricis, ex longo tamen ſatis intervallo, Successores illam non perniſſilient
 inſeri Indultis Apostolicis? Non ut per hoc Jus Precum in Concordatis
 prætensi amissum recuperarent, ſed ut illud jus legitima Confuetudine
 aequifitum, nec per Concordata unquam laſum firmaretur magis & cor-
 roboraretur. Veriſſimum ergo eft, quod nec Sacri Canones, nec S. Con-
 cilium Trid., nec Concordata Germania Jus exercendarum Primariarum
 Precum ullo in paſſu abrogaverint, ed quod Imperatores, ſive eos, qui
 post Concordata usque ad S. Concilium Trident., ſive illos, qui post
 dictum Concilium regnauint, confideremus, ſemper in conceſſione Pre-
 cum Primariarum illa adhibuerint formalia, quod Preces Primarias *ex*
antiqua, inveterata, approbata, etiam authoritate Apostolica robora-
tudine exercerent, quo ſuper me reſero ad ista formalia, que in ſupe-
rius adducta Benedicti XIV. Epifola Inſtructiva §§. 18., ac 19. habentur,
quam nempè Imperatores Rudolphus II., Ferdinandus II., Matthias, ac
Ferdinandus III. in conceſſione Precum Cæſarearum ſemper dixerunt: ſe
*litud Jus exercere *ex inveterata Confuetudine etiam Apostolica authoritate ro-*borat*s*. Ergo inveterata Confuetudo præcessit, que per tacitum ſpecia-
 leum Summi Pontificis Confenſum per tot ſaecula fuſt approbata, &
 expreſſa corroboratio Apostolica per ſpeciale Indultum Apostolicum ſubfe-
 quens ſuperaccessit. Ex quibus Formalibus fundate infero: quod ista in-
 veterata Confuetudo (utut Spem obtinendi vacantia in futurum Bene-
 ficia contineat: per S. Concilium Trid. non fit ſublata, caeteroquin enim
 hi Imperatores post Tridentinam Synodum finitam proxime ſequentes non
 potuillent ad istam inveteratam Confuetudinem provocare; & quia non
 con-*

constat : quod Imperatores autē Tridentinum post celebrata Germaniae Concordata Imperantes aliā formulā , quā in inveterata Consuetudine suum fundamentum ponente, in concessionibus Precum Cæsarearum fuentiū usi . Idcirco meæ Sententiae firmiter insisto : quod nec per S. Concilium Trid. , nec per Concordata Germaniae inveterata ista Precum Cæsarearum exercendarum Consuetudo possit dici ullo in passu abrogata , sublataque . Cæteras rationes supersedeo , & ad ultimum præfentis Capitis Punctum , nempè de Executoribus Primariarum Precum acturus descendō .

§. 3. De constituendis Primariarum Precum Executoribus autē Friderici III. tempora ex Historiæ monumentis parvū , aut nihil prorsus constat , id quod tamen hodie dum in omnibus Diplomatibus Cæsareis , quies Primariæ Preces diriguntur , observari solet , sed quo Jure Personas in Ecclesiastica Dignitate constitutas Imperator ad exequendum deputare possit , non est aded apud Doctores in confessio... Quod Jure Majestatico id possit , facile edixerint Authores Protestantici , qui Jus circā sacra , quamvis falso , Ipsi afferunt , cum verò hæc sententia Principiis Catholicorum adveretur , à vero eam abludere nemo Orthodoxorum inficias ibit ; Hinc verius ex *Indulso Apostolico speciali expresso* id Juris Imperatorem exercere judico (hicque se exserit insignis ille Indulitorum Apostolicorum effectus , de quo suprà Cap. II. §. fin. mentionem faciebam) ratio est : tūn quod Caesar ex le non habeat Jurisdictionem in Viros Ecclesiasticos in rebus Ecclesiasticis ac Beneficiariis , tūn quod in Executoribus hiscè talis emineat potestas , quam ab Imperatore habere non possunt ; Dico tamen signanter ex *Indulso Pontificio Speciali expresso* Imperatoribus competere hoc Jus constituendi Viros Ecclesiasticos tanquam Precum Executores , sicut jam Imperatores utuntur Jure illo *cx consensu Pontificum expresso* , sic & Jus illud potuissent acquirere *Consensu Illorum tacito* , modò legitimam illam Precum exercendarum Consuetudinem & eō extendissent . Quos verò Imperator vigore Indulti Executores Primariarum Precum denominat , sint *Viri Ecclesiastici quadam Dignitate conspicui* , quibus accensentur Personatum obtinentes , & Ecclesiarum Cathedralium Canonici , cum his foliis causæ Authoritate Literarum Sedis Apostolicæ , vel Legatorum ejusdem committi possint , Cap. statutum de Rescript. in 6... Cum jam plerūmque Principes Imperii Ecclesiastici constituantur Executores Primariarum Precum , hi autem negotiorum publicorum , & Ecclesiæ ; & Territorii Mole , atque magnitudine obrniantur , Quæsto esse poslet : An Executores Primariarum Precum suum in locum possint substituere alios , uti Subexecutores ? & hoc de Jure omni caret dubio ; cum enim Delegati summi Principis commissam sibi Jurisdictionem aliis subdelegare valeant juxta clara Jura Cap. 27. , & fin. de Offic. Delegat. L. 5. col. de Judic. Nec Executoribus Primariarum Precum talis potestas denegari poterit . Unde tam

mon. *Quæfio* exsurgit alia hic breviter evocanda: Utrum hi Executores quosvis Clericos ad id muneris exequendum surrogare queant? Et sine dubio id non poterunt; nam quemadmodum Executorum munia ex Indultis Apostolicis, & ex praxi assumere nequeunt, nisi Viri in Dignitate Ecclesiastica constituti, ita ex eodem momento Subexecutores agere haud poterunt, nisi item in quadam Dignitate Ecclesiastica constituti.

§. 4. De cætero amplissima est Executorum hujusmodi, & subexecutorum potestas, adeò ut quosvis Collatores, etiam exemptos (gerunt enim vicem Summi Pontificis) Precibus ad se directis non deserentes, ad Beneficia Personis nominatis conferenda, etiam, si opus esset, per Censuras Ecclesiasticas compellere valeant, id quod passim inculcant Indulta Pontificia. Sed *ulterius* hic queritur: Utrum Executores hi, aut Subexecutores, calu quo Ordinarii Beneficiorum Collatores nulla ratione, nulliusque Censure timore ad conferenda Nominatis Beneficia adduci possent, Ipsi met Jure conferendi gaudent? Hac in re in sententia concedo Sententiam, enim verò ut Primariæ Preces suo non frustrantur effectu, in eum faltem casum debet esse facultas conferendi iisdem concessa, quo ipretis etiam Censuris Ecclesiasticis Collatores conferre detrectarent, utl & sat dilucide indicare videntur Indulta Pontificia... Evidem sunt Autores nonnulli Wagneri §. 3. *versu conferre*, qui etiam extrā casum, quo Collator Ordinarius Precitla Beneficium conferre queretur, jus conferendi Executribus ab Imperatore deputatis competere affirmant ex eo: quod in Indultis Executores Beneficia Nominatis conferre, & afflignare jubeantur, de Ordinariis vero dicatur: *quod Personas ad hujusmodi Beneficia, postquam ipsis de iis canonice provisum fuerit, juxta Precum & Nominationum tenorem recipere, & admittere*, hoc est: iam Institutos in possessionem inducere, seu installare *debeant*; in quorum sententia necessariò Sententie præfixæ Decisio in affirmativam foret resolvenda. Ast veritati & æquitati longè conformius est judicium aliorum, potestate Nominatos instituere, & Beneficium, ad quod nominati sunt, conferendi Episcopis & aliis Ordinariis Collatoribus adstruentium, Chockier pag. 27. Idque I. evincitur ex formulis Primariarum Precum à Caesaribus usque modò utilitatis, queis Collatores ab eisdem pro Collatione, seu Pro visione facienda requiruntur. II. Ex eo: quod non sit verisimile, per facultatem Primariarum Precum esse Ordinariis Jus conferendi ademp tum, inquæ Executores translatum, cum non interficit Imperatoris, quis habeat collationem, aut institutionem, modò Precista fortiatur Precum Primariarum effectum. III. Ex praxi in Imperio notoriâ, quâ Capitula, & Collatores Beneficia ad suam collationem pertinentia nominatis Precistis conferre solent, unde recitata Indultorum Formalia *postquam ipsis de iis Canonice provisum fuerit* ad Ordinarios Collatores regulariter sunt referenda; vel si referantur ad Executores, exaudienda sunt de Beneficiis,

neficiis, quæ Nominatis Collatores ordinarii conferre recusarunt. Ceterum nequaquam diffiteor, Executores Apostolica authoritate deputatos jus habere conferendi Beneficia in mensibus Papalibus vacantia, cum enim hæc ad Capitulorum, aut aliorum Collatorum collationem vi Concordatorum nullatenus spectent, nec ea conferre poterunt, quo in casu duntaxat Episcopi, Capitula, aut alii Collatores Precistas de ejusmodi Beneficiis provisos ad actualem possessionem admittere tenentur.

§. 5. Ut verò rite procedat Executor, aut Subexecutor, sequentia notet necesse est, I. à Precista intra mensam, huic ad acceptandum præfixum, sit requisitus, irquisitus enim suum Officium interponere nec potest, nec tenetur. II. Requisitus bene attendat in Statuta, & consuetudines rationabiles Ecclesiæ, idemque tempus, quod Precista datum ad acceptandum sibi datum noverit ad exequendum, Chockier, pag. 52. III. Si sit datus simul ad providendum, uti ex §. præcedente datus consetur, si vacatio Beneficii in mense papali contigerit, Precistam intra præfixum mensis Spatiū Beneficio vacante provideat. IV. Si verò vacatio facta in mense Ordinarii, monitorias I. ad eum dirigat literas, vi quarum ad conferendum mediis adhuc pacificis inducatur. II. Si monita nihil evincant, potestate est utendum majori: minitando vel poenas juxta Diplomata Precium Cœsarearum infligendas, vel minitando Censuras Ecclesiasticas. III. Si haec minæ incalsum fuerint evibratae, tandem ad actualem poenarum irrigationem procedat. Hic tamen vel maxima discretione epus; non enim statim Censura Ecclesiastica emitenda, non statim Excommunicationibus fulminandum, ne scilicet tale poenarum genus forte magis evilescat, sed priùs experietur Executor, an non id efficiat poenis temporalibus in Indultis Cœsareis vulgo expressis, obstinaces scilicet Priviligiis omnibus Cœsareis unquam concessis ipso facto privatos extosque declarando, reditus illorum constringendo &c. His verò & nequicquam inflictis tandem ad poenas Ecclesiasticas, ceu ultimum coercendi remedium; rite consugiet. Verum eò nunquam, aut rarissime deviniri solet: nam dum Collator Precista resistit, facile ab una, vel altera parte ad Judicem provocatur, ubi Executores se se lite desuper orti, & adhuc pendente ipsi controversiae ingerere non debent, utpote quibus non Judicis officium, sed Executoris demandatum est. Si itaque liti finis impositus in favorem Precista fuerit, tum vel prævio judicis mandato, vel saltē victoris Precista requisitione facta Preces, & Sententiam executioni dare poterunt. Si verò in causa Ecclesia, vel Collator vicerit, tum enim verò Officium illorum quiescat, ac suspensum erit, donec aliud Beneficium Precibus obnoxium in eadem Ecclesia vacaverit. Hæc circa Personas Executorum, aut Subexecutorum versantur, videndum nunc, quomodo eorum Officium exspiret.

§. 6. Et variis quidem id fieri solet modis, I. per mortem eorum,

mortuus enim exequi amplius non potest. Sed dices : quis ergo tunc exequetur ? R. attendendum erit , an executio (idem de subexecutione) sit commissa sub nomine Dignitatis , tunc enim quia Dignitas non moritur . C. si gratiosa de Rescript. in 6. , is , qui ad eandem subrogabitur Dignitatem , exequi poterit , C. quoniam de Offic. Delegati . Sin vero in casu executio commissa fuisset non sub nomine Dignitatis , sed sub nomine proprio , recurrendum erit ad primum Committementum , nempe Imperatorem , qui faciliter novum constitutet Executorem , inquit si nec is amplus foret in vivis , id faciet illius Successor ; ut id satis patet ex iis , que supra Cap. II. §. 6. dixi . H. cessat Officium Executorum , aut Subexecutorum per revocationem Caesaris , quamvis id non soleat fieri . III. Per obitum Precistae , antequam Beneficium impetraverit , non tamen per mortem Caesaris Preces concedentis , Jus namque Precistae , ex supra dictis , per hanc non definit , ergo nec definit Officium Executoris . IV. Per omnes alios modos superius hinc inde adductos , quibus Jus Precistae extinguitur , hoc enim facto nihil amplius Executoribus , quod agant , est reliqua.

Variis itidem modis officium illorum suspenditur , I. Si Precista Beneficium primò , vel secundò , aut ulterius vacans non acceptat . II. Si etiam aliquod vacans Beneficium acceptat , non autem officium executoriale requirat ; non enim proprio motu absque ullà Precistae requisitione mulieris sibi demandati partes adimplere tenentur . III. Si etiam Executores requirat , sed Preces suas autem vel legitime non insinuavit Collatori ordinario , vel tempore ad acceptandum praefixo Beneficium vacans non acceptavit . IV. Suspenditur Executorum officium ex §. p. ced. si lis Ecclesiam , aut Collatorem Beneficii inter , & Precistam oratur ; haecque durabit suspensio vel donec lis in favorem Precistae fuerit decisa , vel dum aliud , quod Precista optare poterit , in eadem Ecclesia Beneficium vacaverit .

CAPUT V.

Quid de Primariis Precibus statuendum in Antiquissima Universitate Colonensi quoad Præbendas primæ , secundæ , ac tertiaræ Gratiae ?

§. I. Verum Juris Primiarum Precium Cesari competentis Statum ex Genuinæ Historiæ monumentis , actisque publicis , nec non ex legibus Imperii pragmaticis , ac Sacris Canonibus hucusque examinatis ad Universitatis Ubique Jura (turpis enim vero ignorantiae signum foret , Jura præterire domestica) tandem delabor . Ubi ut meliore eveniat